

Česká republika se přijetím zákona č. 59/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou vadným výrobkem, zařadila mezi státy, v jejichž právním řádu je zakotven právní institut odpovědnosti za výrobek. Jedná se o speciální právní režim podle jednotného modelu, směrnice Rady EHS 85/374/EEC. Včleněním dané úpravy do vnitrostátního právního pořádku byl jednak splněn závazek vyplývající pro Českou republiku z Asociační dohody, z hlediska politického pak také deklarována jasná orientace na Evropskou unii.

Hodnocením míry kompatibility české úpravy s komunitární a následně i určitými možnostmi zpřesnění a zprůhlednění zákona č. 59/ 1998 Sb. z hlediska de lege ferenda se zabývám výše v kapitole V., na tomto místě proto už jen odkazuji na předchozí, co se této problematiky týče.

Zkušenosti s aplikací směrnice Rady EHS 85/374/EEC a na jejím základě vypracovaných vnitrostátních předpisů v členských státech Evropské unie ukazují, že se jedná o velmi významnou a přínosnou úpravu s velkým praktickým dopadem. Tyto normy působí zejména preventivně a

motivačně tím, že výrobce nutí uvádět na trh pouze bezpečné výrobky opatřené dostatečnými a srozumitelnými informacemi o způsobu jejich použití, na druhé straně spotřebitelé jsou vedeni k tomu, aby ve svém vlastním zájmu používali výrobek v souladu s těmito pokyny. Ve vztahu k podnikatelským subjektům se implementace směrnice 85/374/EEC projevuje výrazným omezením nekalé konkurence a také další motivací ke zvýšení úrovně výroby, kvality výrobků a jejich prezentace.

Co se týče soudních sporů, před nejvyššími soudy se v členských zemích Evropské unie zatím projednávaly řádově pouze desítky sporů, z nichž žádný není považován za mimořádně významný.

Tomu odpovídá i situace ohledně sledovaného institutu v České republice. Zahraniční obchodní partneři vzhledem ke skutečnosti, že podmínky v České republice jsou nyní téměř totožné s podmínkami v ostatních členských státech Evropské unie, mohou více důvěřovat bezpečnosti vyvážených českých výrobků. Ovšem navzdory všem snahám o zavedení víceméně jednotného práva v Evropské unii pochopitelně stále přetrvává tendence využívat tradičních právních institutů. Právní povědomí českých spotřebitelů, ale i podnikatelů ohledně tohoto ještě relativně nového právního institutu je poměrně nízké. Ani soudy, ani pojišťovny dosud nezaznamenaly dramatičtější případy uplatnění odpovědnosti výrobce podle zvláštní právní úpravy. Z tohoto úhlu pohledu lze do budoucna pouze doporučit mnohem větší snahu o zvyšování právního povědomí širší veřejnosti tak, aby se zlepšila informovanost výrobců, dovozců, dodavatelů a samotných

spotřebitelů v České republice. Daná problematika by měla být v mnohem vyšší míře publikována, ale také medializována, s cílem zpřístupnit ji zejména laické veřejnosti.

V této souvislosti je rovněž třeba se zmínit o problematice pojištění podnikatelů proti případným možným rizikům. Pojištění potenciální odpovědnosti musí zabezpečit, aby poškozená osoba získala oprávněnou náhradu, ale současně chrání také podnikatele. Členské státy Evropské unie, včetně České republiky, ale i další státy, které tuto úpravu převzaly, mají vytvořen systém, který je schopen uvedené požadavky pokrýt. České pojišťovny nabízejí podnikatelům tento druh pojištění většinou v rámci obecného pojištění odpovědnosti za škodu.

Úplným závěrem je třeba poznamenat, že právní institut odpovědnosti za výrobek se neustále vyvíjí, v rámci Evropské unie probíhají diskuze o úpravách pravidel obsažených ve směrnici 85/374/EEC směrem k postupnému zpřísnování předpisů a i ve Spojených státech amerických je této problematice věnována velká pozornost. Bude proto zajímavé sledovat další vývoj u nás i ve světě.